

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

भंडारा जिल्हा

१९९३-९४

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय
महाराष्ट्र शासन
मुंबई

फक्त कार्यालयीन उपयोगाकरिता

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समावोचन

जिल्हा - भंडारा

१ २ २ ३ - २ ४
= = = = = =

अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय,

नियोजन विभाग,

महाराष्ट्र शासन,

मुंबई.

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समालोचन

१९९३-९४
=====

जिल्हा : भंडारा
=====

गृहदीपत्रक
=====

अ.क्र.	पृष्ठ क्र.	समालोचन बाब क्र./तक्ता क्र.	रकाना क्र.	ओळ क्रमांक	अगुधद/ अस्पष्ट	गुधद/बरोबर
१	२	३	४	५	६	७

समालोचन बाबी

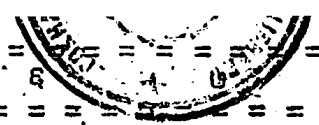
१.	एक	स्थान व प्राकृतिक रचना	-	अक्टून ३री	डोंगड्या	डोंगराळ
२.	दोन	भूशास्त्र	-	वरुन ७वी	आर्द्रता	आर्द्रता
३.	तीन	प्रशासकीय विभाग	-	वरुन ४थी	१९८१	१९९१ जनगणनेप्रमाणे
४.	तीन	लोकसंख्या	-	अक्टून १ली	अस्पष्ट	१९८१चे जनगणनेप्रमाणे भंडारा जिल्हयातील एकूण लोकसंख्या १८३७५७७ असून
५.	सात	कृषि	-	वरुन १४वी	कार्यालयास	कार्यालय
६.	आठ	जमीन धारणा	२	१ली	अस्पष्ट	१८७१
७.	आठ	जमीनीचा वापर	-	२०वी	अस्पष्ट	५११५००
८.	नऊ	-"	३	१ली	अस्पष्ट	१२३.६९
९.	-"	-"	४	१ली	अस्पष्ट	४३.३५
१०.	-"	-"	५	१ली	अस्पष्ट	११२.५७
११.	-"	-"	५	९वी	अस्पष्ट	१५४.३३
१२.	एकोवीस	कामगार व उद्योग विनिमय	-	२१वी	अस्पष्ट	१७१
१३.	एकवीस	किंमती	-	८वी	अस्पष्ट	आणि तूर
१४.	चोवीस	संकीर्ण	-	१५वी	अस्पष्ट	३.४६कोटी रु.
१५.	चोवीस	संकीर्ण	-	१९वी	अस्पष्ट	१४.८३कोटी रु.
१६.	चोवीस	संकीर्ण	-	२२वी	अस्पष्ट	९८ टक्के

तक्ते

१७.	१	त.क्र. १.१	एते१३	-	सगळे	आकडे हजाराने
					हजाराने	

=====

१	२	३	४	५	६	७
१८.	२	त.क. १.१	अ.क. ११ स्तंभ २	-	अस्पष्ट	अजुनी-गोरगांव
१९.	२०	त.क. १.१०	-	-	-	मु.का. ये सुचनेप्राण डा तक्ता
२०.	२४	त.क. २.१	रकाना क. ४४	-	२०० २१० ५२६ १६८ १२९	गाळाक्याचा आहे. २००.९ २१०.० ५२६.५ १६८.० १२९.५
२१.	३४	त.क. ३.२	रकाना १२	७	अस्पष्ट	१७२२७
२२.	३४	"	" ९	२	"	२७५
२३.	४१	"	" २४	५	"	२०३२७
२४.	४१	"	" २८	१	"	१
२५.	४१	"	" २९	१	"	२९२३
२६.	४१	"	" ३०	१	"	५
२७.	४४	"	" ४१	१	"	३८४२५
२८.	४४	"	" ४१	१२	"	३८९१
२९.	४९	त.क. ३.४	" ५	९	"	३८२०
३०.	५०	त.क. ३.५	" १३	१	"	१०२७४२
३१.	५१	"	" १३	१४	"	१४९४४
३२.	५२	"	" १३	१	"	७४१४
३३.	५७	"	" २७	५	"	१२५८९
३४.	५८	"	" ३४	६	"	२५३
३५.	६२	त.क. ३.६[अ]	" ८	५	"	१०६८
३६.	६२	"	" ८	१३	"	२७९५
३७.	६७	त.क. ३.७	" १८	७	"	९८६६
३८.	६९	त.क. ३.८	" २ अ.क. ११[अ]	"	"	१७५८७
३९.	-	त.क. ५.३	"	-	-	वरच्या बाजूत पा.क. ९६
४०.	१०३	त.क. ५.८	" ५	४	-	९१
४१.	१०३	"	" ५	५	-	२०७०
४२.	१०३	"	" ५	७	-	४६२

१	२	३	४	५	६	७
४३.	१०३	त. क्र. ५. ८	५	१०	-	१५८२५
४४.	११८	त. क्र. ५१२[ब]	४	८	-	२२४
४५.	११८	"	७	११	-	५६६२
४६.	१३८	अस्पष्ट	-	-	-	त. क्र. ६. ६
४७.	१३०		५	५	-	५२०
४८.	१३०		५	१०	-	२७५५
४९.	१३०		७	१०	-	५०८०
५०.	१३०	त. क्र. ६. ७	२	८	-	५२२
५१.	१३०		१०	८	-	२७०
५२.	१३०		११	८	-	१२०
५३.	१३०		१२	८	-	५५४
५४.	१३०		१३	८	-	३१५१
५५.	१४२	त. क्र. ६. १५	१३	२	अस्पष्ट	४२३६
५६.	१४४	"	२८	१	"	२४८
५७.	१४७	त. क्र. ७. २	२	४	"	२२३२
५८.	१४२	"	४	६	"	२७१
५९.	अस्पष्ट	त. क्र. ७. ४	-	-	"	पा. क्र. ५१११चे मागील पुढावर पा. क्र. १५२
६०.	१६१/	त. क्र. ८. ४	८	१	"	-
६१.		"	२	१	"	३४
६२.	१६१/१	"	१०	१	"	-
६३.		"	११	१	"	१२२
६४.		"	१२	१	"	२
६५.	१८४	त. क्र. १०. २	११	१३	"	४१८
६६.	१८६	त. क्र. १०. ३	१३	१०	"	१८८१
६७.	२३३	त. क्र. १५. ७	८	४	"	१२३६१
६८.	२३४	"	१२	१३	"	सकून समोर: ८२२४
६९.	२३८	त. क्र. १५. २	३	१	४७५१५३	हेक्टर
७०.	२४१	"	१०	१०	अस्पष्ट	५७६२४५
७१.	२४२	"	८	१	"	१८१२

जिल्हा सामाजिक व आर्थिक समीक्षण १९९३-९४

दुष्टीक्षेपांत जिल्हा

अ.क्र.	वाच	परिमाण	भंडारा जिल्हा	महाराष्ट्रराज्य
१	२	३	४	५

[एक] प्राकृतिक रचना

अ] भौगोलिक स्थान

१] उत्तर अक्षांश	अंश	२०.३९ ते २१.३८	१६.४ ते २२.१
२] पूर्व रेखांश	अंश	७९.२७ ते ८०.४२	७२.६ ते ८०.९

ब] हवामान [१९९३]

१] हिमान तापमान	डिग्री सेल्सियस	८.२	२.८
२] कमाल तापमान	डिग्री सेल्सियस	४३.१	४८.७
३] पर्जन्य [सरासरी] १९९३	मि.मी.	१३१८.९	अ.ना.

क] प्रशासकीय विभाग [१९९४]

१] तालुके	संख्या	१४	३०३
२] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
३] टंचाईग्रस्त तालुके	संख्या	२	८५
४] स्वात्मिक ग्रामीण विकास प्रकल्प गट	संख्या	१३	२९८
५] गावरे	संख्या	८	३३६
६] गावे [स्कण]	संख्या	१८०३	४३०२७
१] निर्जन	संख्या	१४९	२६२५
२] वस्ती असलेली	संख्या	१६५४	४०४१२
७] क्षेत्रफळ [जनगणना १९८१]	चौ. कि.मी	९२१३	३०७७१३

[दोन] प्रशासकीय संस्था [३१.३.१९९४]

१] पंचायत समित्या	संख्या	१३	२९८
२] महानगरपालिका	संख्या	-	१२
३] नगरपरिषद	संख्या	५	२३१
४] कट मंडळ	संख्या	-	७
५] ग्रामपंचायती	संख्या	१०६८ + ग्राममंडळे	२७२४५ x
६] पोलीस ठाणी	संख्या	२५	८६७
७] पोलीस अ] दूरक्षेत्र	संख्या	१३	[३१.३.९३] उ.ना.
ब] चौकी	संख्या	४	१४४७

x गट ग्रामपंचायती धरून

[पुढे चालू]

=====

१	२	३	४	५
[तीन]	लोकसंख्या [१९९१]			
१]	ग्रामीण लोकसंख्या	आकडे हजारात	१८३२	४८३९६
२]	नगरी लोकसंख्या	आकडे हजारात	२७६	३०५४२
३]	एकूण लोकसंख्या	आकडे हजारात	२१०८	७८९३७
४]	अनसंचित जाती लोकसंख्या	आकडे हजारात	३५५	८७५८
५]	अनसंचित जाती लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१६.८	११.०९
६]	अनसंचित जमात लोकसंख्या	आकडे हजारात	३११	७३१८
७]	अनसंचित जमात लोकसंख्येची टक्केवारी	टक्केवारी	१४.७	९.२७
८]	पुरुष	आकडे हजारात	१०६०	४०८२६
९]	स्त्रिया	आकडे हजारात	१०४७	३८११२
१०]	स्त्रि-पुरुष प्रमाण	हजार पुरुषांमागे स्त्रियांचे प्रमाण	९८८	९३४
११]	घनता	दर चौ. कि.मी. क्षेत्रातील लोकसंख्या	२२७	२५७
१२]	साक्षरतेचे प्रमाण [१९९१]			

१]	एकूण	टक्केवारी	६४.६९	६४.९
२]	पुरुष	टक्केवारी	७८.८२	७६.६
३]	स्त्रिया	टक्केवारी	५०.४४	५२.३
४]	राज्यामध्ये जिल्ह्याचा स्थान	संख्या	उ. ना.	=

[चार] कृषि [अस्थाशी] [१९९२-९३] [१९९३-९४]

१]	भौगोलिक क्षेत्र	हजार हेक्टर	९२८	३०७५८
२]	जंगल व्याप्त क्षेत्र त्याची भौगोलिक क्षेत्राशी टक्केवारी	हजार हेक्टर	३८४	५२८२
३]	शेतिस उपलब्ध नसलेली जमीन	टक्केवारी	[३०.६०]	[१७.७]
अ]	बिगर शेतिस खालील जागा	हजार हेक्टर	६१	१२१२
ब]	पडित आणि लायक नसलेली जमीन	हजार हेक्टर	३०	१७१४
क]	एकूण [अ+ब+क]		९१	२९२६
४]	पडित जमिनीच्या लागवडी न केल्या जाणाऱ्या जमीन	हजार हेक्टर		
१]	कायम गुरे चरण हतार	हजार हेक्टर	९३	१३६३
२]	भाडे हतार	हजार हेक्टर	४	१९०

===== [पेटे चालू] =====

१	२	३	४	५
३]	लागवडी योग्य परतू पड जमीन	हजार हेक्टर	१४	२८८
४]	<u>पडीत जमीन</u>			
१]	चालू पड	हजार हेक्टर	१३	२१२
२]	झार पड	हजार हेक्टर	२४	१०२६
६]	<u>पिकाखालील क्षेत्र</u>			
१]	पिकाखालील निव्वळ क्षेत्र	हजार हेक्टर	४०४	१८०६५
२]	दुसोटा क्षेत्र	हजार हेक्टर	१०८	३३४०
३]	एकूण पिकाखालील क्षेत्र	हजार हेक्टर	५१२	२१४०४
७]	<u>ओलीत क्षेत्र</u>			
१]	निव्वळ ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	२३२	२५१४
२]	एकूण ओलीत क्षेत्र	हजार हेक्टर	२६७	३२२२
८]	महत्वाच्या पिकाखालील क्षेत्र [अन्नधान्ये]	ओलीताचे हजार हेक्टर	२५२	१४१८८
९]	<u>बहित धारण जमीन</u>		[१९५५-८६]	[१९९०-९१] अंतिम
१]	२ हेक्टरपेक्षा कमी	हेक्टर [००]	२१८५	६००२३
२]	२ ते १० हेक्टर	हेक्टर [००]	६०४	३२२६८
३]	१० हेक्टरपेक्षा जास्त	हेक्टर [००]	२१	१७०६
१०]	जमीन महसूल वसुली	लाख रुपये	७.१२	७६९१
११]	जिल्हा परिषदांचा उपकर [पंचायत समिती धरून]	हजार रुपये	२८७८	२०१९४७
१२]	ग्रामपंचायतीचा उपकर	हजार रुपये	१८०	२००००
[पाच]	<u>पशुसंवर्धन [पशुगणना-१९९२] [अस्थाई]</u>			
१]	एकूण पशुधन	संख्या हजारात	१३२६	३६१८६
२]	गाई व बैल	संख्या हजारात	७७०	१७३०८
३]	म्हशी व रेडे	संख्या हजारात	१८५	५४४०
४]	मेंढया	संख्या हजारात	३	१२२५७
५]	शेंढया	संख्या हजारात	३११	
६]	कौबडया व बदके	संख्या हजारात	८७४	३०४८४

[पुढे चालू]

[सहा] सहकार [१९९३-९४]

१] सहकारी संस्था	संख्या	३०४२	१२६९९४
२] प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्था	संख्या	६७३	१९८५८
३] प्राथमिक कृषि सहकारी पत संस्थाचे सभासद	संख्या हजारात	२०२	८३१४
४] सहकारी दुग्ध संस्था	संख्या	३३९	१८०५३
५] प्राथमिक कृषि पतसंस्थांनी दिलेले कर्ज	रुपये कोटीत	१०.६७	९९२

जल सिंचन

[सात] पूर्ण झालेले जलसिंचन प्रकल्प व त्याखालील लाभ क्षेत्र [१९९३-९४]

१] मोठे प्रकल्प	संख्या	३	२१
२] मध्यम प्रकल्प	संख्या	११	१७६
लाभ क्षेत्र १ व २ चे	हजार हेक्टर	२५९	२१८६
३] लघु प्रकल्प [पृष्ठभाग]	संख्या	४०२१	१७००
लाभ क्षेत्र	हजार हेक्टर	९१	७१०
४] सिंचन विहीरीखाली भिजणारे क्षेत्र	हजार हेक्टर	२३	१३७३
		[१९९२-९३]	[१९९३-९४]

[आठ] उद्योग [डिसेंबर १९९३]

१] नोंदणीकृत कारखाने	संख्या	५६०	३०००१
२] नोंदणीकृत चालू कारखाने [उत्पादन सुरू असलेले]	संख्या	५५८	२६१०२
३] चालू असलेले साखर कारखाने [खाजगी धरून]	संख्या	१	९४
			[१९९३-९४]
४] साखर कारखान्यातील साखरेचे उत्पादन [१९९३-९४]	हजार मे. टन	६	२९६८
५] रूत गिरण्या	संख्या	१	१८८

[नऊ] वीज [१९९३-९४]

१] वीज पुरवठा केलेली शहरे व खेडी	संख्या	१७०६	३९६६१
२] विद्युतीकरण झालेली गावे	संख्या	१६९८	३९४१३
३] वीज पुरवठा केलेले पंपसंच	संख्या हजारात	२२	१८२६
४] गोबर गॅस संयंत्रे	संख्या हजारात	२०	४१५
			[३१.३.९२]

x. १९९१ चे जनगणनेनुसार शहरे व गावांची आकडेवारी देण्यात आलेली आहे. [पुढे चालू]

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

[दहा] सार्वजनिक आरोग्य [१९९३]

क्र.सं.	विवरण	संख्या	१९९२-९३	१९९३-९४
१]	रुग्णालय	संख्या	१६	८३०
२]	दवाखाने	संख्या	७९	५७०२
३]	प्राथमिक आरोग्य केंद्रे	संख्या	६४	१६८०
४]	प्राथमिक आरोग्य पथके	संख्या	-	१५१

[अकरा] शिक्षण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	[१९९२-९३]	[१९९३-९४]
१]	स्कूण प्राथमिक शाळा	संख्या	१८३६	६०३९७
२]	प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	३०१	११२३०
३]	प्राथमिक शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	९	२९५
४]	प्रति शिक्षकामागे प्राथमिक शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	३५	३८

[बारा] दुय्यम शिक्षण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	[१९९२-९३]	[१९९३-९४]
१]	दुय्यम शाळा	संख्या	३९७	११९१५
२]	शाळेतील विद्यार्थी	संख्या हजारात	१९१	६६०२
३]	शाळेतील शिक्षक	संख्या हजारात	६	२०३
४]	प्रति शिक्षकामागे दुय्यम शाळेतील विद्यार्थी	संख्या	२१	३३

[तेरा] उच्च शिक्षण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	[१९९२-९३]	[१९९२-९३]
१]	संस्था	संख्या	१६	१२६०
२]	स्कूण विद्यार्थी	संख्या हजारात	१५	१३१९

[चौदा] [अ] प्रौढ शिक्षण

क्र.सं.	विवरण	संख्या	[१९९३-९४]	[१९९२-९३]
१]	प्रौढ शिक्षण केंद्रे	संख्या	३००	४५८२
२]	प्रौढांची उपस्थिती	संख्या हजारात	९	१३३

[व] तांत्रिक व व्यवसाय शिक्षण [१९९३-९४]

क्र.सं.	विवरण	संख्या	१९९३-९४	१९९२-९३
१]	औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	२१	३७७
	१. शासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	५	१२६
	२. अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्था	संख्या	x, १६	२५१
२]	शासकीय व अशासकीय औद्योगिक प्रशिक्षण संस्थांची प्रवेश क्षमता	संख्या	+ १२२२	५८०५६

x हया पेकी सध्या -३ संस्था सुरु आहेत.

+ यात ५ शास. औ. प्र.सं. व ३ सध्या चालू असलेल्या अशा. औ. प्र.सं. च्या प्रवेश क्षमतेचीच माहिती देण्यात आलेली आहे.

१९९३-९४ मध्ये जिल्हापातील प्राथ. आरोग्य पथकांचे स्वांतर प्राथ. आरोग्य केंद्रात झालेले आहे. त्यामुळे जिल्ह्यात एकही प्राथ. आ.पथक नाही.

=====

१	२	३	४	५
३]	पदवी अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था	संख्या	उ. ना.	११४
	त्यांची पहिल्या वर्जासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ. ना.	२०१६०
४]	पदविका अभ्यासक्रमाच्या तांत्रिक संस्था	संख्या	उ. ना.	३१८
	त्यांची पहिल्या वर्जासाठी प्रवेश क्षमता	संख्या	उ. ना.	३७३०४
५]	व्यवसाय प्रशिक्षण संस्था	संख्या	२१	३८५२
	[माध्यमिक व उच्च माध्यमिक गट]			
	त्यांची प्रवेश क्षमता	संख्या हजारात	२	२३७

[पंधरा] परिवहन आणि वळणवळण [३१.३.९४ अखेर]

१]	स्कूण रेल्वे मार्ग लांबी	कि. मी.	२५३	५४५२
	[३१.३.९३ अखेर]			
२]	रस्त्यांनी जोडलेली गावे			
	अ] बारमाही	संख्या	१०२७	२५४७५
	ब] हंगामी	संख्या	उ. ना.	८८२२
३]	स्कूण रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	४९३७	१४५९३७
	[पृष्ठांकित] [बिगर न.पा. + न.पा.]			
४]	राष्ट्रीय महामार्गांची लांबी	कि. मी.	१०२	२९५३
५]	राज्य महामार्गांची लांबी	कि. मी.	८०१	३१४३७
	महत्त्वाच्या			
६]	जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	१२९०	४०१४२
७]	इतर जिल्हा रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	२००१	४०३४०
८]	ग्रामीण रस्त्यांची लांबी	कि. मी.	३७७६	६५३७९
	[घरेज्यांतर्गत न.पा. रस्ते धरून]			

=====

[पुढे चालू]

१	२	३	४	५
---	---	---	---	---

[सोळा] एकात्मिक ग्रामीण विकास कार्यक्रम
 १] दारिद्र्य रेषेखालील कुटुंबे [१९९३] लाखांत ३.६५ ३४ [१९८१]
 २] मार्च, १९९४ अखेर पर्यंत
 १. जुने लाभार्थी संख्या ११४०४
 २. नवीन लाभार्थी संख्या १३३९६६ २०६२६७

[सतरा] रोजगार निर्माती [१९९३-९४]
 अ] रोजगार हमी योजना मनुष्य दिवस ०.७१ ९.७४
 कोटीत
 ब] जवाहर रोजगार कार्यक्रम मनुष्य दिवस ०.३४ ११.३०
 कोटीत

[अठरा] आदिवासीकरिता कल्याणकारी योजना [१९९२-९३]
 आदिवासी आश्रम शाळा
 अ] शासकीय संख्या १२ } ७२०
 ब] अनुदानित संख्या ९ }

[एकोणविस] मागासवर्गीयांसाठी कल्याणकारी योजना [१९९३-९४]
 अ] मागासवर्गीयांसाठी शासकीय वसतीगृहे [१९९२-९३] संख्या ६ १९२
 ब] वसतीगृहात राहणारे विद्यार्थी संख्या ४५५ १२५९२
 [१९९३-९४]

[दोस] जिल्हा नियोजन [१९९३-९४]
 १] वार्षिक योजनेतील प्राप्त तरतूद रु. कोटी २०.३५ ७५३.६९
 २] अनुशेष भ्रम काढण्यासाठी तरतूद रु. कोटी १.६४ ५१४.११

[एकविस] नागरी पुरवठा [१९९३]
 १] रास्त भावाची दुकाने संख्या १५०४ ६०४२९
 २-९४
 २] पुरविलेला स्कूण साठा "०००"मे.टन २४ ११८१
 [३०.६.९३]
 ३] शासकीय गोदामे संख्या २१ १७७०
 [३०.६.९३]
 ४] साठविण्याची क्षमता "०००"मे.ट. १८ ११९२

टिप:- १] उ. ना. उपलब्ध नाही.
 २] अ.क.आठ [५] समोरील स्तंभ ४ मध्ये दिलेली जिल्ह्यातील भूतगिरणी चालू नाही.
 ३] अ.क.सात [३] समोरील लघु प्रकल्प घासपूर स्तंभ ४ मध्ये भूतपूर्व मालगुजारी तलावांचा समावेश आहे.
 आधार :- अर्थ व सांख्यिकी संचालनालय, मुंबई.